УЧИТЕЉСКИ ФАКУЛТЕТ
У БЕОГРАДУ
ПРИМЉЕНО: 15 07 2019
| Орг. јед. | Број | Прилог | Вредност |
|---|---|---|---|
| | 26/17 | | |

**ДЕКАНУ**
**И ИЗБОРНОМ ВЕЋУ**
**УЧИТЕЉСКОГ ФАКУЛЕТА У БЕОГРАДУ**

Декан Учитељског факултета у Београду именовао нас је у Комисију за припрему извештаја за избор ванредног професора за уже научну област *Књижевност,* за предмет *Књижевност за децу и младе.* По утврђеној процедури, а на основу одлуке Декана Факултета, расписан је и у *Службеном гласнику* бр. 46, дана 26. јуна 2019. године објављен је конкурс. Комисија има задовољство и част да у вези с тим поднесе следећи

**<u>И з в е ш т а ј</u>**

На расписани конкурс јавио се само један кандидат: др **Јелена Панић Мараш.** Кандидаткиња је, уз пријаву, приложила биографију, диплому о завршеном Филолошком факултету у Београду, диплому о стеченом академском звању магистра филолошких наука, диплому о стеченом звању доктора књижевних наука стечену на Филозофском факултету у Новом Саду, Одлуку о избору у звање доцента, библиографију објављених радова и избор самих радова.

Др **Јелена Панић Мараш** (Ужице, 1976) запослена је на Учитељском факултету Универзитета у Београду од 2012. године, у звању доцента од 10. 3. 2015. Завршила је српску књижевност и језик са општом књижевношћу на Филолошком факултету Универзитета у Београду. Магистрирала је 2009. и докторирала 2014. на Филозофском факултету Универзитета у Новом Саду. Ангажована је за предмете *Књижевност за децу и младе, Млади јунак у савременом српском роману за децу* (изборни предмет) на основним студијама и *Тумачење књижевног дела* на мастер студијама.

Бави се истраживањем књижевности за децу и савремене српске књижевности. Ауторка је монографија *Град и страст – натуралистички елементи у српском модернистичком роману* (2009), *Еротско у романима Милоша Црњанског* (2017), *Певање и приповедање – путеви модернизма у српској књижевности за децу* (2019). Приредила је роман Милоша Црњанског *Дневник о Чарнојевићу* (антологијска едиција *Први светски рат у српској књижевности*, Службени гласник) (2018).

Председница је Комисије за набавку услуге штампања на Учитељском факултету. Уједно, од 2013. именована је за секретара Издавачке делатности на Учитељском факултету. Чланица је Програмског одбора међународног научног скупа *Програмске (ре)форме у образовању и васпитању – изазови и перспективе* Учитељског факултета Универзитета у Београду (20. мај 2019).

Учествовала је на више научних скупова: на 12. Међународној славистичкој конференцији Института словенске филологије Вроцлавског универзитета (Пољска); на славистичким конгресима Филолошког факултета у Београду, Учитељског факултета у Београду, Филозофског факултета Универзитета у Нишу, Саветовањима Змајевих дечјих игара у Новом Саду. Објавила је више чланака и студија о савременој српској књижевности, књижевности за децу и настави српског језика у *Књижевној историји, Зборнику Матице српске за књижевност и језик, Наслеђу, Октоиху, Детињству*, *Иновацијама у настави*, у зборницима Института за књижевност и уметност у Београду и др.

Чланица је жирија за књижевну награду *Вечерњих новости Меша Селимовић* и Змајевих дечјих игара *Плави чуперак.*

Од последњег избора у звање (2015) била је ментор три мастер рада и у комисији за одбрану пет мастер радова. Такође, била је чланица три комисије за изборе у научна звања на Учитељском факултету у Београду. Чланица је комисије за одобрење докторске дисертације Страхиње Полића *Поема у српској књижевности за децу*, усвојене на Филолошком факултету Универзитета у Београду 6. 3. 2019.

Објавила је већи број научних радова у најеминентнијим научним часописима за проучавање српске књижевности (*Књижевна историја, Зборник Матице српске за књижевност и уметност, Наслеђе, Октоих, Детињство, Иновације у настави*), у тематским зборницима Института за књижевност и уметност из Београда. Међу објављеним радовима издваја се више радова из области књижевности за децу и младе.

Уз осталу пратећу документацију на конкурсу кандидаткиња је приложила и исцрпну библиографију која на добар начин представља сву ширину интересовања, па и до сада остварене резултате **Јелене Панић Мараш** у области науке о књижевности.

## БИБЛИОГРАФИЈА РАДОВА ПРЕ ИЗБОРА У ЗВАЊЕ

### I. <u>Монографије</u>

1. *Град и страст, натуралистички елементи у српском модернистичком роману,* Службени гласник, Београд, 2009, 195 стр. / УДК 821.163.41.09-31"19" / 821.163.41.02AVANGARDA / ISBN 978–86–519–0423–6 /

### II. <u>Научни радови, студије и прикази у часописима и зборницима (хронолошки)</u>

2. „Роман о роману“, *Књижевни лист*, бр. 26–27, Београд, 1. октобар и 1. новембар 2004, стр. 24.

3. „У врзином колу књижевних награда“, *Летопис Матице српске*, год 181, књига 475, свеска 5, Нови Сад, мај 2005, стр. 807–823. ISSN 0025-5939 / ISBN 978-86-519-0423-б / УДК 06.05::82 /
4. „Лице којег нема (*Јелена, жена које нема* Иво Андрић)“, *Philologia*, Београд, 2006, стр. 157–164. ISSN 1451-5342 / UDK 821.163.41.09-94“04-14“
5. „Мотив мађехе прељубнице у *Житију Стефана Дечанског* Григорија Цамблака и *Краљевој јесени* Милутина Бојића“, *Philologia*, број 4, Београд, 2006, стр. 85–95. / ISSN 1451-5342 / UDK 821.163.41.09-94“04-14“ /
6. „Јован Дучић – песник о песништву“, *Philologia*, број 5, Београд, 2007, стр. 79–89. ISSN 1451-5342 /ISBN 978-86-7849-117-7 / UDK 821.163.41.09 Dučić J./ 821.163.41:929 Dučić J. /
7. „Глас анђела (*Са силама немерљивим* Растко Петровић)“, *Philologia*, Београд, 2007, стр. 193–199. / ISBN978-86-844461-16-6 / UDK 821.163.41.09-31 Petrović R./
8. „О распуштености романа, приказ студије *Авангардни роман без романа* Предрага Петровића“, *Београдски књижевни часопис*, број 11, лето 2008, стр. 195–199.
9. „Социјалне маргине у делима *Страст* Давида С. Пијаде и *Теразије* Бошка Токина“, У *Књижевност, друштво, политика*, зборник радова, књига II, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2008, стр. 173–179./ ISBN 978-86-85991-10-3. / УДК 821.163.41-31.09 Pijade D. S. / 821.163.41-31.09 Tokin B. /
10. „Глас(ови) словесности, приказ књиге *Словенске пчеле у Грачаници Новице Петковића*“, *Летопис Матице српске*, год 185, књига 483, свеска 3, Нови Сад, март 2009, стр. 437–442. / ISSN 0025-5939 / УДК 821.163.41.09 Petković N. /
11. „Епистоле између Ероса и Танатоса, *Страст* Давида С. Пијаде“, *Годишњак Катедре за српску књижевност са јужнословенским књижевностима*, Филолошки факултет, Београд, 2009, стр. 207–219. / ISSN 1820-5305 /УДК 821,163,41,09-31 Пијаде Давид С. /
12. „Ненормално нормални *Божји људи*“, *Наслеђе*, Крагујевац, година 6, број 14/2, 2009, стр. 83–96. / ISSN 1820-1768 / UDC 821.163.41.09-32 Станковић Б./
13. „На рубовима заборава духовне баштине, приказ књиге Боривоја Милинковића *Заборављени братственици по перу*“, *Књижевна историја*, бр. 139, 2009, Београд, стр. 859–863. / ISSN 0350-6428 / UDC 821.163.41.09“17“ (049.32) /821.163.41“192.929(049.32) /
14. „Образовање до краја, идентитет еманциповане јунакиње у роману *Чедомир Илић* Милутина Ускоковића“, У *Језик, књижевност, идентитет: књижевна истраживања*, зборник радова, Филозофски факултет у Нишу, Ниш, 2009, стр. 60–68./ ISBN 978-86-7379 189-0 /УДК 821.163.41-31.09 Uskoković M. /
15. „Динамика културе и субкултуре у *Божјим људима* Боре Станковића“, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, Књижевност и култура, Међународни славистички центар на Филолошком факултету, Београд, 2010, стр. 347–359. / ISBN 978-86-86419-91-0. / UDC 821.163.41.09-32 Станковић Б. /

16. „Стратегије помака у преиспитивању традиције“, *Годишњак Катедре за српску књижевност са јужнословенским књижевностима,* Филолошки факултет, Београд, 2010, стр. 549–553. / ISSN 1820-5305 /
17. „Спомен-дар, приказ зборника *Језик, књижевност, култура*, Новици Петковићу у спомен“, *Књижевна историја*, бр. 146, Београд, 2012, стр. 259–263. / ISSN 0350-6428 / УДК 821.163.41.09 Petković N.(082)(049.32) /821.163.09"18/19"(082)(049.32) /
18. „(Не)подношљива лакоћа приповедања, приказ зборника *Приповедач урбане меланхолије, Књижевно дело Моме Капора*“, *Летопис Матице српске*, Нови Сад, октобар–новембар 2012, књ. 490, св. 4–5. / ISSN 0025-5939 /УДК 821.163.41.09-93 Kapor / M.(082)(049.32) /
19. „Деконструкција приповедног субјекта у *Раним јадима* Данила Киша и *Башти сљезове боје* Бранка Ћопића“, *Детињство,* бр. 1, 2013, стр. 46–54, стр. 46-54. / ISSN 0350-5286. / UDC 821.163.41-31.09 Kiš D. / 821.163.41-93-32.09 Čorić B. /
20. „Бео-град у поезији за децу Милована Данојлића“, У *Песничко дело и мисао о поезији Милована Данојлића* (зборник радова). Београд/ Требиње: Институт за књижевност и уметност, Филолошки факултет у Београду, Дучићеве вечери поезије, 2013, стр. 365-384. / ISBN 978-86-6153-126-2 (ФФ) /
21. „Интермедијални експеримент у роману за децу и остале, *Невидљиво огледало/Шарени хлеб* Милорада Павића“, *Детињство*, бр. 2, 2014, стр. 69-77. /UDC 821.163.41–93–31.09 Pavić M. / 821.163.41–93.09 / ISSN 0350-5286./
22. „Еротско у поезији Милоша Црњанског“, У *Милош Црњански: поезија и коментари* (зборник радова), Хамовић, Д. (уредник). Институт за књижевност и уметност, Београд, Матица српска, Нови Сад, Филолошки факултет, Београд, 2014, 401–414. / ISBN 978-86-6153-196-5 (ФФ) / UDC 821.163.41.09-01 Црњански М. /
23. „Мртва драга у осамнаестовековном еротском“, *Летопис Матице српске*, 6. јун, 2014, Нови Сад, 827–844. / ISSN 0025-5939 / УДК 821.163.41-31.09
24. „Светионик у тумачењу књижевности за децу, приказ књиге *Тумачење књижевности за децу*, уредник Питер Хант, Учитељски факултет у Београду“, *Детињство*, бр. 3, XL, Нови Сад, 2014, 80–87. / UDC 82 / ISSN 0350-5286 /

## СПИСАК РАДОВА ПОСЛЕ ИЗБОРА У ЗВАЊЕ

### I. <u>Монографије</u>

*1. Еротско у романима Милоша Црњанског,* Службени гласник, Учитељски факултет, Београд, 2017, стр. 417. UDK 821.163.41.09 Crnjanski M., ISBN 978-86-519-2072-4 – **M42**

2. *Певање и приповедање – путеви модернизма у српској књижевности за децу,* Учитељски факултет, Београд, 2019, стр. 238. УДК 821.163.41.09-93"19/20" 82.02MODERNIZAM, ISBN 978-86-7849-273-0 – **M42**

## II. Радови у научним часописима

(категорије M23, M24, M51, M52)

1. „Две сестре и Црњански", *Књижевна историја*, XLVI, 153, Београд, 2014, 469–489. УДК 821.163.41.09-31 Црњански М. ISSN 0350-6428 – **M24**

2. „Преступничко еротско – *Сеобе* Милоша Црњаског", *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, књ. 62, свеска 3, 2014, Нови Сад, 741–763. UDC 821.163.41-31.09 Crnjanski M. ISSN 0543-1220 – **M24**

3. „Хиперборејски сан на јави", *Октоих,* бр. 5, 2014, Подгорица, Црна Гора, 149–159. УДК 821.163.4-31.09 ISSN 1800-9107 – **M51**

4. „*Ђаци се крећу Богу знања истину да моле* – о поезији за децу Владислава Петковића Диса", *Иновације у настави,* бр. 4, 2015, Учитељски факултет у Београду, 76–88. UDC 821.163.41-93-14 821.163.41-14.09: 929 Петковић-Дис, В. ISSN 0352-2334 – **M51**

5. „*Приче о мушком* као приче о мушком и о женском", *Наслеђе,* број 34, ФИЛУМ, Крагујевац, 2016, 97–112. UDK 821.163.41-32.09 Crnjanski M. ISSN 1820-1768 – **M51**

6. „Место и значај авангарде у савременој настави књижевности", *Иновације у настави,* бр. 3, 2017, Учитељски факултет у Београду, 36–43. UDC 821.163.41-93.09 ISSN 0352-2334 – **M51**

7. „Есејизација дела *Код Хиперборејаца* Милоша Црњанског у контексту приповедања о еротском", *46. научни састанак слависта у Вукове дане,* Међународни славистички центар, Филолошки факултет, Београд, 2017, 255–263. / ISBN 978-86-6153-470-6. / UDC 821.163.41.09 Црњански М. – **M51**

8. „Елементи карневализације у *Роману о Лондону* Милоша Црњанског", *47. научни састанак слависта у Вукове дане,* Међународни славистички центар, Филолошки факултет, Београд, 2018, 265–275. ISBN 978-86-6153-507-69. UDC 821.163.41.09 Црњански М. – **M51**

9. "Књижевност за децу на граници", *Детињство,* бр. 4, XLII, Нови Сад, 2014, 124–128. UDK 82 ISSN 0350-5286 – **M52**

10. „*Манифест дечје поезије чуда* – Бора Ћосић и дечја поезија српска“, *Детињство,* бр. 3, XLI, Нови Сад, 2015, 18–29. UDC 821.163.41–93–14.09 Ćosić B. 821.163.41–93–14.09 ISSN 0350-5286 – **M52**

11. „О *књизи из пркоса* још једном“, *Детињство,* бр. 4, Нови Сад, 2015, 94–98. / УДК 821.163.41.09-93-1(082-.2) / 821.163.41.09-93-1 Ćosić B. / ISSN 0350-5286 – **M52**

12. „Да ли је смрт бајка?“, *Детињство,* бр. 4, Нови Сад, 2016, 86–88. УДК 821.163.41-93-31.09 Vukomanović V. ISSN 0350-5286 – **M52**

13. „У потрази за непрекидним детињством“, *Детињство,* Нови Сад: Међународни центар Змајевих дечјих игра, број 3, 2016, 83–88. UDK 82 ISSN 0350-5286 – **M52**

14. „Давичово ратно *Детињство*“, *Детињство,* бр. 1, Нови Сад, 2017, 23–32. UDC 821.163.41-14.09 Davičo O. ISSN 0350-5286 – **M52**

15. „Антологија једне субверзије“, *Књижевна историја,* XLVI, 154, Београд, 2014, 1049–1055.
УДК 821.163.41-82(082.2)(049.32)
82.02ДАДАИЗАМ(049.32) ISSN 0350-6428 – **M27**

## III. Радови са међународних и националних научних скупова објављени у целини

(категорије М33, М 61, М 63)

1. „Спрега Ероса и Танатоса у *Роману о Лондону* Милоша Црњанског“, WIELKIE TEMATY KULTURY W LITERATURACH SŁOWIAŃSKICH, *Slavica Wratislaviensia*, CLXVIII, Wrocław 2019, AUWr No 3875, 521–531, doi: 10.19195/0137-1150.168.44– **M33**

2. „Како се калио Коча“, у: *Часописи за децу: Југословенско наслеђе (1918–1991)*, Станислава Бараћ, Тијана Тропин (ур.), Београд: Институт за књижевност и уметност, 2019. (у штампи) ISBN 978-86-7095-216-4 – **M33** (приложена потврда о прихватању рада)

3. „Enffant terrible у поезији за децу Рајка Петрова Нога“, у: *Поетика Рајка Петрова Нога*, Делић, Јован (ур.), Београд / Требиње: Институт за књижевност и уметност, Дучићеве вечери поезије, 2015, 535–554. УДК 821.163,41,09-1 Ного Р.П. 82.0 ISBN 978-86-7095-216-4 – **M61**

4. „О модернистичком сензибилитету у дискурзивним текстовима Момчила Настасијевића“, у: *Магновења и одјеци*, Институт за књижевност и уметност, Београд, Библиотека „Браћа Настасијевић“, Горњи Милановац,

2015, 49–59. UDC 821.163.41.09-95 Настасијевић М. ISBN 978-86-83847-38-9 – **М61**

5. „Метафизика духа у Винаверовој одбрани поезије“, у: *Поезија и модернистичка мисао Станислава Винавера,* Петровић, Предраг (ур.), Институт за књижевност и уметност, Библиотека шабачка, 2015, 356–374. UDC 821.163,41,09-1 Винавер С. 82.0 ISBN 978-86-7095-220-1 – **М61**

6. „О Еросу као лирском гласу у поезији тела Бранка В. Радичевића“, у: *Поезија Бранка В. Радичевића,* Хамовић, Драган (ур.), Институт за књижевност и уметност, Београд, Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“, Београд, Чачак, 2016, 125–137. УДК: 821.163.41,09-1 Радичевић Б. В. ISBN 978-86-83375-79-0 – **М61**

7. „Простор природе у збирци *Кључ од куће* Милосава Тешића“, у: *Звук, метар и смисао Милосава Тешића,* Јовановић, Александар, Шеатовић Димитријевић, Светлана (ур.), Београд / Требиње: Институт за књижевност и уметност, Дучићеве вечери поезије, 2016, 305–323. УДК: 821.163.41.09-1 Тешић М. 82.0 ISBN 978-86-7095-227-0 – **М61**

8. „Радовићево читање Давича: проблем песничког стварања“, у: *О поезији и о поетици Борислава Радовића,* Хамовић, Д. (ур.), Институт за књижевност и уметност, Библиотека града Београда, Београд, 2017, стр. 227–241. ISBN 978-86-7095-231 UDC 821.163.41.09-4 Radović B. 821.163.41.09 Davičo O – **М61**

9. „Субјективна педагогија поезије Моше Одаловића“, у: *Поезија Моша Одаловића,* Зборник радова, Опачић З., Станишић М. (ур.), Задужбина „Десанка Максимовић“, Народна библиотека Србије, Београд, 2018, стр. 137–148. ISBN 978-86-82377-60-3 (ZDM) / ISBN 978-86-7035-421-0 / UDC 821.163.41.09-1 Odalović M.(082) – **М61**

10. „Космички елементи у поезији Моше Одаловића“, у: *Мошо Одаловић, песник,* Хамовић, Д. (ур.), Народна библиотека „Стефан Првовенчани“ Краљево, 2018, стр. 107–118. ISBN 978-86-80522-36-4 (broš.) UDC 821.163.41.09-1 Odalović M. – **М61**

## IV. Међународни и национални тематски зборници

(категорије М14, М44, М45)

1. „О песми и причању у поезији Григора Витеза“, у *Поезија као завичај. Поетика Григора Витеза,* Поетика српске књижевности за децу, Пијановић, Петар, Јовановић, Александар, Опачић, Зорана (ур.), књ. 4, Учитељски факултет, Београд, 2015, 119–133. UDC 821.163.41.09-93-1/ ISBN 978-86-7849-208-2 – **М45**

2. „Меланхолична *Прича* Алексе Шантића“, у: *Песничке теме и поетички модели Алексе Шантића,* Делић, Ј., Чолак, Б. (ур.), Београд / Требиње: Институт за књижевност и уметност, Дучићеве вечери поезије, 2017, стр. 375–390. ISBN 978-86-7095-232-4 UDC 821.163.41.09-1 Šantić A. – **M44**

3. „Бојић и Црњански: једна могућа паралела“, у: *Поетика Милутина Бојића,* Делић, Ј., Шеатовић, С. (ур.), Београд/Требиње: Институт за књижевност и уметност, Библиотека „Милутин Бојић“, Дучићеве вечери поезије, 2017, стр. 423–440. УДК 821.163.41.09-2 Bojić M. / 821.163.41.09-2 Crnjanski M. ISBN 978-86-7095-235-5 – **M44**

4. „Јесен, и живот без смисла“, у: Милош Црњански, *Дневник о Чарнојевићу,* Панић Мараш, Јелена (прир.), *Антологијска едиција Први светски рат у српској књижевности, том 3,* Службени гласник, Београд, 2018, стр. 85–114. ISBN 978-86-519-2278-0 / ISBN 978-86-519-2279-7 / UDK 821.163.41-31– **M45**

5. „*Јединство света* у поезији за децу Десанке Максимовић“, у: *Песнички завичај Десанке Максимовић,* Зборник радова, Опачић, З., Шеатовић, С. (уредници), Београд/Требиње: Институт за књижевност и уметност, Задужбина Десанка Максимовић, Дучићеве вечери поезије, 2019, стр. 305–321.
УДК 821.163.41.09 Maksimović D.(082) ISBN 978-86-7095-249-2– **M44**

## V. <u>Приређивање, уреднички и лексикографски рад</u>

1. *Лексикон образовних појмова,* одредница: Библиотека, Учитељски факултет у Београду, 2014, 59/58. УДК 37(031) ISBN 978-86-7849-202-0 – **M47**

2. *Лексикон образовних појмова,* одредница: Задужбина, Учитељски факултет у Београду, 2014, 220. УДК 37(031) ISBN 978-86-7849-202-0 – **M47**

3. *Лексикон образовних појмова,* одредница: *Index Librorum Prohibitorum,* Учитељски факултет у Београду, 2014, 243. УДК 37(031) ISBN 978-86-7849-202– **M47**

4. *Лексикон образовних појмова,* одредница: Лексикон, Учитељски факултет у Београду, 2014, 350. УДК 37(031) ISBN 978-86-7849-202-0 – **M47**

5. *Лексикон образовних појмова,* одредница: Нобелова награда, Учитељски факултет у Београду, 2014, 515. УДК 37(031) ISBN 978-86-7849-202-0 – **M47**

6. *Лексикон образовних појмова,* одредница: Цензура, Учитељски факултет у Београду, 2014, 882. УДК 37(031) ISBN 978-86-7849-202-0 – **M47**

7. *Лексикон образовних појмова,* одреднице: Шунд, Учитељски факултет у Београду, 2014, 906/907. УДК 37(031) ISBN 978-86-7849-202-0 – **М47**

8. Милош Црњански, *Дневник о Чарнојевићу,* приређивање романа, *Антологијска едиција Први светски рат у српској књижевности, том 3,* Службени гласник, Београд, 2018, стр. 266. ISBN 978-86-519-2278-0 ISBN 978-86-519-2279-7 UDK 821.163.41-31. – **М49**

9. Биографија Милоша Црњанског, у: Милош Црњански, *Дневник о Чарнојевићу, Антологијска едиција Први светски рат у српској књижевности, том 3,* Службени гласник, Београд, 2018, стр. 118-119. ISBN 978-86-519-2278-0 ISBN 978-86-519-2279-7 UDK 821.163.41-31. – **М49**

На основу биографије и исцрпне библиографије радова Јелене Панић Мараш, увидом у њене радове објављене пре и после последњег избора, Комисија са задовољством констатује да је реч о веома квалитетном кандидату за избор у звање ванредног професора. То значи да се кандидат за избор у више звање стручној јавности и академској заједници представио и доказао на најбољи начин. У таквој оцени имају се у виду радови Јелене Панић Мараш сврстани у неколико засебних целина. Те целине чине: монографије, радови у научним часописима, радови са међународних и националних научних скупова објављени у целини, међународни и национални тематски зборници.

Јелена Панић Мараш објавила је до сада три књиге, а од последњег избора две монографије. Ауторка сарађује у часописима и зборницима националног и међународног ранга, што је потврда вредности њених прилога. Објавила је до сада више од педесет научних и стручних радова. Посебну пажњу посвећује проучавању српске књижевности и књижевности за децу, као и њиховој примени у настави српског језика у настави. Њени радови, писани јасно и прегледно, значајан су допринос не само научним дисциплинама које предаје на матичном факултету, него и српској науци о књижевности.

После монографије *Град и страст, натуралистички елементи у српском модернистичком роману* (2009) у којој је истраживала натуралистичка дела између два рата хронотопски везана за простор Београда, Јелена Панић Мараш наставља своје истраживање авангардне и постављангардне поетике на примеру књижевног опуса Милоша Црњанског. Из тог истраживања произашла је вредна студија *Еротско у романима Милоша Црњанског* (2017). Ауторка одабира интригантни дискурс из ког посматра и истражује прозу Милоша Црњанског. Студија о еротском обухвата целокупно стваралаштво овог великог писца и простире се и на његову поезију, приповедну прозу и елементе драмског рада. Пратећи статус еротског кроз етапе стварања, ауторка указује на суштинске измене у његовом књижевном раду, од авангардне, суматраистичке до постављангардне фазе.

Уводни део монографије својеврсна је студија о развоју, еволуцији и гранању појма еротског у историји књижевности и културе од античког до савременог доба. Дискурс о еротском посматра се као сложени књижевни, филозофски и религијски

феномен у који су уплетена бројна питања: однос према метафизичком, према стваралаштву, љубави, односу смртности и витализма, тематизовању телесности, начелима маскулиности и фемининости. Он се транспонује и на друге феномене који су сродни теми љубави, попут појмова супружинства (који је опет у вези са љубавништвом, а самим тим и са еротским), братства, синовства, сестринства итд. Ерос се, наводи Јелена Панић Мараш, доживљава не само у вези са чулним, већ и знатно шире, као стваралачко узбуђење, а на својим највишим ступњевима он прераста у чисто метафизичко и религиозно стремљење.

Биће да је оно једним делом инспирисано самим духом времена и авангардним тенденцијама које еротско пуноправно уписују у своје уметничке изразе, а с друге стране и самим Црњансковим проучавањем еротских садржаја светске литературе. Стога појам еротског служи ауторки да, пратећи његову трансформацију у Црњансковој прози открије његову еволуцију, те се стога његово уобличавање прати од *Маске, Прича о мушком, Дневника о Чарнојевићу,* па све до *Романа о Лондону.* Шире гледано, својим изучавањем дискурса еротског у књижевности Црњанског ауторка је успела да прецизно покаже и протумачи најдубља поетичка начела и етапе књижевног дела Милоша Црњанског. Реч је о драгоценој студији која је била потребна српској науци о књижевности; у њој се на комплексан начин изучава феномен еротског не само у индивидуалној поетици писца, већ и знатно шире, као субверзивни и уметнички феномен модерне српске књижевности и културе.

Од значаја за ужу научну област за коју се бира је научна монографија посвећена изучавању књижевности за децу, *Певање и приповедање – путеви модернизма у српској књижевности за децу,* издата 2019. Монографија је произашла из научних истраживања током претходних година и сведочи о дуготрајном и посвећеном бављењу овом облашћу књижевности, обликована је по проблемима који се у њима тумаче (жанровски, хронолошки, поетички) а опремљена је и научном апаратуром: литературом, регистром имена и библиографијом.

Ова научна монографија представља вредан допринос изучавању књижевности за децу и младе. У њему ауторка показује модерни сензибилитет тумача и темељно познавање ове области. Пред нама је драгоцена научна монографија којом се описује лук модерног духа књижевности за децу у 20. веку, почев од његовог успостављања у међуратном добу, преко обнове модернизма у другој половини века, до његовог преобликовања у нови, постмодернистички образац.

Полазиште за изучавање јесте примамљивост и изазовност маргиналне позиције књижевности за децу, што се указује као могућност да се овој области приступи из различитих перспектива. Ауторка свесно бира за изучавање дела најзначајнијих писаца српске књижевности који су се бавили и књижевношћу за децу и младе, као што су В. Петковић Дис, А. Вучо, О. Давичо, Д. Максимовић, Б. Ћосић, М. Данојлић, Д. Киш, Б. Ћопић, Р. П. Ного, М. Павић, чиме указује на високе домете ове области у корпусу националне књижевности.

Јелена Панић Мараш посвећује пажњу појавама и аспектима овог поља књижевности којима тек предстоји – или је тек недавно начињен – темељан

истраживачки приступ. Друго поглавље почиње поетичким разматрањима улоге и статуса српске поезије за децу. У два текста испитују се значај и улога прве модерне антологије Боре Ћосића, *Дечја поезија српска* из 1965, њен нестандардни, ахронолошки концепт, промовисање надреалистичког духа као иницијацијског за модерност у поезији за децу и значајан искорак у омеђавању корпуса, као и успостављање својеврсног антиканона у односу на дотадашње антологичарске изборе из 60-их година који су у великој мери били вођени традиционалним разумевањем поезије и идеолошком подобношћу аутора. Ћосић укида поделу на *дечје* и *недечје*, чиме дегетоизује поезију за децу, усредсређујући се на њен дух игре, пародије, онеобичавања. Ово поглавље завршава се текстом посвећеном изучавању поезије за децу у периоду симболизма, који је непосредно претходио продору модерног духа у надреализму и који представља изворни научни допринос. Ауторка осветљава период непосредно пред Први светски рат, како би указала о каквој врсти прелома у поезији за децу је реч у међуратној књижевности. Реч је о песмама за децу Владислава Петковића Диса, објављиваним у дечјој периодици од 1908. до 1912, а иновативност истраживања је неупитна, будући да Дисова поезија за децу никада раније није била предмет темељне анализе. Ауторка се труди да расветли контекст Дисовог писања за децу и из те перспективе протумачи поетичке одлике песама, које, за разлику од песникове иновативности у поезији за одрасле, не излазе битно из постзмајевске поетике (оптимистичка, дитирамбска слика света, слика детета као послушног, ведрог ђака жељног знања, религиозни мотиви). Коначно, ауторка прилаже и архивску грађу као фотодокументацију: скениране стране из часописа *Мала Србадија* из 1911. и 1912, чиме доприноси потпунијем увиду у поезију српског симболисте.

Треће поглавље посвећено је поетици надреализма и заснивању модерне књижевности за децу. Текстови овог поглавља посвећени су испитивању авангарде која доноси суштински преокрет и деконструкцију традиционалне, постзмајевске поетике. Јелена Панић Мараш осветљава како се мењала и уобличавала Вучова поема *Сан и јава храброг Коче* кроз издања у периодици, од 30-их и *Политике за децу*, до почетка 50-их и *Пионира* и коначног самосталног издања 1957 – као својеврсни маркер не само друштвеноисторијских промена, већ и иницијацијске Вучове улоге на почецима различитих етапа у развоју књижевности за децу. Границе књижевности за децу и одрасле промишљају се на примеру поеме *Детињство* надреалисте Оскара Давича; певање о ратном метежу из дечје перспективе уноси у поље књижевности за децу дух ангажованог сведочења о судбини детета у збегу и бомбардовању. Овај корпус текстова затвара се изучавањем панхуманизма и указивањем на авангардне импулсе у опусу за децу Десанке Максимовић, чија поезија повезује међуратно и послератно доба, па представља мост ка следећем поглављу.

У монографији Јелена Панић Мараш усредсређује се и на елементе надреалистичког наслеђа у поезији за децу друге половине прошлог века, односно наслањању на модернистички дух који је Душан Радовић, уз помоћ Александра Вуча успоставио у поезији за децу од 50-их. Томе су посвећени текстови о поезији Григора Витеза, Милована Данојлића, Рајка Петрова Нога и Моша Одаловића. Парадигматичан је предмет студије о песмама Рајка Петрова Нога, пошто указује на нови тип јунака – фигуру побуњеног детета и радикално другачију слику света и

перспективу из које се песма за децу обраћа младом читаоцу. Поетичка раслојеност поезије Моша Одаловића омогућила је ауторки два сасвим различита увида у њене особености: у једном поглављу изучавају се песме засноване на *субјективној педагогији,* исказивању вредносних ставова из перспективе блиске детету, проистекле из сједињавања две у основи противречне поетичке линије, змајевске и радовићевске. У другом тексту тумачи се другачије лице песника – космизам и певање о оностраном и метафизичком, чиме се проширују значењске и мотивске могућности поезије за децу. Завршни део монографије посвећен је савременој приповедној прози за децу и делима Бранка Ћопића, Данила Киша и Милорада Павића. Ауторка наводи како је проза за децу у другој половини 20. века (за разлику од свог успореног развоја и нижег квалитета у односу на поезију до половине века) убрзано прешла развој од модерног до постмодерног. У вредном тексту посвећеном приповедном субјекту у канонским збиркама приповедне прозе за децу (*Башта сузове боје* и *Рани јади*), ауторка нуди могуће деконструктивистичко читање приповедне прозе и усредсређује се на „пукотину у приповедању", приповедање као призивање детињства, у коме се два приповедна гласа (одрасли и млади приповедач) обједињују и мешају. Завршни текст у овом поглављу рукописа посвећен је постмодернистичком и интермедијалном роману „за децу и остале" Милорада Павића *Невидљиво огледало / Шарени хлеб* из 2003. У њему се разматрају елементи постмодернизма у књижевности за децу и његове поетичке одлике: примена метафикције, измена романескног жанровског обрасца, интермедијалност и сл. Тиме ауторка успоставља крајње координате модернистичког лука књижевности за децу 20. века који почиње од предавангардног периода као припремног стадијума, успоставља се у међуратној књижевности, обнавља у послератном модернизму (захваљујући надреалистичком наслеђу) и трансформише у постмодернизам.

Јелена Панић Мараш учествовала је на више научних и стручних скупова међународног и националног ранга: на 12. Међународној славистичкој конференцији Института словенске филологије Вроцлавског универзитета; на славистичким конгресима и међународним славистичким скуповима Филолошког факултета у Београду, Учитељског факултета у Београду, Филозофског факултета Универзитета у Нишу, Саветовањима Змајевих дечјих игара у Новом Саду. Објавила је више чланака и студија о савременој српској књижевности, књижевности за децу и настави српског језика у *Књижевној историји, Зборнику Матице српске за књижевност и језик, Наслеђу, Октоиху, Детињству*, *Иновацијама у настави*, у зборницима Института за књижевност и уметност у Београду и др.

У научним чланцима и студијама Јелене Панић Мараш видљиво је испитивање особености уметничког дела, али и дијахронијско самеравање места и значаја у контексту развојног лука српске књижевности. Радови произашли из сарадње са научним пројектом Института за књижевност и уметност засновани су на тумачењу поетичких особености низа значајних песника прошлог века: Алексе Шантића, Милутина Бојића, Момчила Настасијевића, Станислава Винавера, Бориславa Радовића, Милосава Тешића, Бранка В. Радичевића. Значајан број приложених радова бави се изучавањем прозних жанрова Милоша Црњанског у различитим дискурсима, чиме се додатно проширује студиозно и предано бављење књижевним

делом овог аутора. Радове о српској модерној поезији и прози одликује темељан и студиозан приступ уметничком тексту, уочавање нових аспеката и значењских равни, нови видови контекстуализације, те образложен и поуздан вредносни суд.

Посебну пажњу Јелена Панић Мараш посветила је изучавању књижевности за децу, почев од феномена детињства, преко усредсређивања на тумачење преломних тачака у разумевању овог поља књижевности до конкретних песничких и прозних опуса модерних аутора. Колегиница је посебно интригирана порозном међом између књижевности за децу, младе и одрасле, па се често бави изучавањем текстова аутора који нису превасходно писци за млађи узраст, било да је реч о њиховим делима обликованим за млађи узраст или о тематизовању детињског и младићког узраста. Она се труди да преиспита њихов потенцијал, односно евентуалну егзистенцију унутар поља књижевности за младе и, шире гледано, у функцији наставе књижевности у млађем узрасту. Нека од ових истраживања представљају значајан научни допринос, пошто осветљавају теме којима се нико раније није бавио (као што је рад о готово непознатим песмама за децу В. Петковића Диса).

Иако то за избор у звање ванредног професора није неопходно, Јелена Панић Мараш приложила је и податке од десет хетероцитата у периоду од избора у прошло звање, што указује на њен допринос српској науци о књижевности:

**Списак хетероцитата**

1. Бараћ, Станислава, „Нова жена као медијски конструкт и књижевни лик“, *Књижевна историја,* 45/2013, 733–754. (Позива се на монографију *Град и страст,* Београд: Службени гласник, 2009.)

2. Марјановић, Федор, „Мотив мајке у приповеткама „Адам и Ева“ и „Мој пријатељ који је прошао“ Милоша Црњанског“, у: зборник радова *Contexts,* Филозофски факултет, Нови Сад, 171–185. (Позива се на монографију *Еротско у романима Милоша Црњанског,* Београд: Службени гласник/Учитељски факултет, 2017.)

3. Davor Beganovic, Melancholic Dispossession in *The Dairy about Čarnojević,* Claiming the Dispossession, *The Politics of Hi/storytelling in Post-imperial Europe*, editor Vladimir Biti, *Balkan Studies Library,* Volume: 19, 2 October 2017, 159 – 174. (Позива се на текст „Две сестре и Црњански“, *Књижевна историја*, 2014, 153, Београд, 2014, 469–489.)

4. Миахиловић-Милошевић Сена, „Стефан Дечански у Цамблаковом житију и служби“, *Баштина*, бр. 33, 23–32. (Позива се на текст „Мотив мађехе прељубнице у *Житију Стефана Дечанског* Григорија Цамблака и *Краљевој јесени* Милутина Бојића“, *Philologia*, бр. 4, стр. 85–93.)

5. Зорана Опачић, *(Пре)обликовање детињства,* Београд: Учитељски факултет, 2019, стр. 79. (Позива се на текст „Деконструкција приповедног

субјекта у *Раним јадима* Данила Киша и *Башти сљезове боје* Бранка Ћопића", *Детињство,* бр. 1, 2013, 46–54.)

6. Владимир Вукомановић, „Лексика као огледало времена у контексту предзмајевске поезије за децу", *Детињство,* бр. 1, 2017, стр. 69–79. (Позива се на текст „*Манифест дечје поезије чуда* – Бора Ћосић и дечја поезија српска", *Детињство,* бр. 3, 2015, 18–29.)
7. Јелена Маријевић, *Барок у белетристичком опусу Милорада Павића,* докторска дисертација, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду, 2016, 176, 289. (Позива се на текст „Интермедијални експеримент у роману за децу и остале, *Невидљиво огледало/Шарени хлеб* Милорада Павића", *Детињство,* бр. 2, 2014, 69–77.)
8. Малиша Станојевић, „Зелене Симонидине очи", *Књижевност и језик,* Београд, Друштво за српски језик и књижевност, 2009, год. 56, бр ¾, стр. 355–362. (Позива се на текст „Мотив маћехе прељубнице у *Житију Стефана Дечанског* Григорија Цамблака и *Краљевој јесени* Милутина Бојића", *Philologia*, бр. 4, стр. 85–93.)
9. Даница Столић, „Поступци у грађењу ликова у серијалу романа о близанцима Милутина Ђуричковића", *Детињство,* бр. 3, 2018, 10–18. (Позива се на текст „Деконструкција приповедног субјекта у *Раним јадима* Данила Киша и *Башти сљезове боје* Бранка Ћопића", *Детињство,* бр. 1, 2013, 46–54.)
10. Валентина Хамовић, „Једна маргиналија поводом Ћосићеве *Дечје поезије српске*", *Детињство,* бр. 4, 2015, 92–94. (Позива се на текст „*Манифест дечје поезије чуда* – Бора Ћосић и дечја поезија српска", *Детињство,* бр. 3, 2015, 18–29.)

Др Јелена Панић Мараш градила је своју академску и наставну каријеру пуних десет година: као сарадник, па асистент од 2012. и као доцент од 2015. године. Њен професионални и креативни однос према настави, као и вишегодишње наставно искуство омогућили су формирање доброг и преданог универзитетског наставника. Одликује је редовност у одржавању наставе у Београду и одељењу у Новом Пазару, креативност у разним видовима сарадње са студентима и пуна посвећеност позиву. Њен рад темељи се пре свега на модерним увидима у теоријску мисао у подручју *Књижевност за децу и младе*, затим на проучавању књижевног наслеђа, али и савремених токова светске и српске књижевности. Јелена Панић Мараш иновативно прилази настави, а то значи да користећи савремене наставне методе подстиче студенте да допринесу да настава *Књижевности за децу и младе* постане квалитетан и плодан стваралачки процес. Разне форме ангажовања студената у наставним и ваннаставним активностима, а не само класична знања, имају удела и у њиховом оцењивању. Студенти су препознали изразити квалитет рада Јелена Панић Мараш у настави, на консултацијама и другим ваннаставним активностима, па њен рад при вредновању оцењују високом оценом (4,73). Кандидат је својим ангажовањем допринео модернијем заснивању студијских програма *Књижевности за децу и младе*, изборног предмета *Млади јунак у савременом српском роману за децу* на основним студијама и другим активностима на Учитељском факултету. Тај део посла не односи се само на редовне наставне активности остварене кроз предавања и вежбе, већ се односи и на разне видове менторског рада. Била је ментор на дипломским и мастер радовима на Учитељском факултету у Београду и

члан је комисије за оцену теме докторске дисертације на Филолошком факултету у Београду.

## Резултати у развоју научнонаставног подмлатка

У развоју наставно-научног подмлатка на Учитељском факултету Унивезитета у Београду Јелена Панић Мараш дала је свој допринос као члан комисија за избор сарадника за уже научне области *Књижевност* (*Књижевност за децу и младе*) Учитељског факултета Универзитета у Београду 23. 12. 2016. (Страхиња Полић);4. 12. 2017. (Страхиња Полић) и члан комисије за избор асистента за предмет Књижевност за децу и младе Учитељског факултета Универзитета у Београду 21. 12. 2018. (Страхиња Полић).

## Менторство и чланство у комисијама

Јелена Панић Мараш је била ментор за израду три завршна рада студената на мастер студијама, председник и члан пет комисија за одбрану завршних радова на мастер студијама и члан комисије за оцену подобности докторске дисертације на Филолошком факултету у Београду.

**Менторство у изради мастер радова на Учитељском факултету у Београду:**

1. Тамара Пантелић, „Упоредна анализа бајке *Снежна краљица* Х. К. Андерсена и филма *Фрозен* Џенифер Ли", одбрањена 06. 07. 2016.
2. Јелена Хајло, „Упоредна анализа романа *Мали принц* Антоана де Сент Егзиперија и анимираног филма *Мали принц* Марка Озборна", одбрањена 29. 09. 2017.
3. Бојана Ивковић, „Хронотоп у романима *Белешке једне Ане* и *Фолиранти* Моме Капора", одбрањена 30. 09. 2017.

**Председник комисије за одбрану мастер рада на Учитељском факултету у Београду:**

1. Мина Крнета, „Сан о вечитом детињству: *Петар Пан* Џејмса Метјуа Берија", одбрањена 05. 09. 2018.

**Члан комисија за одбрану мастер радова на Учитељском факултету у Београду:**

1. Душка Рајчић, „Упознавање ученика нижих разреда са културом Португала", одбрањена 02. 10. 2017.

2. Александра Тановић, „Приповедање као повратак у детињство у приповеткама Бранка Ћопића и Данила Киша", одбрањена 10. 10. 2018.

3. Јелена Станковић, „Вршњачки однос у романима *Хајдуци* Бранислава Нушића и *Орлови рано лете* Бранка Ћопића", одбрањена 15. 07. 2016.

4. Александра Рајић, „Вршњачки односи у романима Бранка Ћопића *Орлови рано лете* и *Магареће године* , одбрањена 27. 09. 2017.

Члан је комисије за оцену подобности теме докторске дисертације кандидата Страхиње Полића, под називом *Поема у српској књижевности за децу,* заједно са проф. др Радивојем Микићем и проф. др Миланом Алексићем на Филолошком факултету у Београду, која је одобрена на Универзитету у Београду 10. јула 2019.

## ДОПРИНОС АКАДЕМСКОЈ И ШИРОЈ ЗАЈЕДНИЦИ

Колегиница Панић Мараш учествовала је у раду стручних органа и комисија на Учитељском факултету Универзитета у Београду. У циљу промовисања и популаризовања науке одржала је више предавања о књижевности и била аутор радионице са ученицима основне школе:

- предавање „Две сестре и Црњански“ на Коларчевом народном универзитету у Београду, 16. 4. 2019.
- предавање „Путовање у књижевности за децу“ на књижевном фестивалу *Крокодокодил* у организацији удружења „Крокодил“ у Београду 30. 11. 2017.
- радионица са децом Основне школе „Никола Тесла“ из Раковице на тему повезивања ваннаставних и наставних садржаја 20. 5. 2019, Дечја библиотека „Змај“, Београд
- предавање на семинару за учитеље и предметне наставнике *Читалића* мај 2019, Мачкат.

Била је чланица Програмског одбора међународног научног скупа *Програмске (ре)форме у образовању и васпитању – изазови и перспективе* Учитељског факултета Универзитета у Београду (20. мај 2019).

Секретар је Издавачке делатности Учитељског факултета од 2013. године и председник комисије за јавне набавке (услуга штампе) на Учитељском факултету од 2019. године.

Такође, вишегодишњи је члан жирија награда за најбољу књигу из књижевности и књижевности за децу: награде *Меша Селимовић Вечерњих новости* од 2017. и жирија награде *Плави чуперак* Змајевих дечјих игара, што показује да је реч о респектибилном кандидату у области за коју се бира.

## МИШЉЕЊЕ О КВАЛИТЕТУ КАНДИДАТА И ИСПУЊЕНОСТИ УСЛОВА ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ

Јелена Панић Мараш има десет година радног искуства у раду са студентима. Наставнички рад колегинице Панић Мараш одликује редовност у држању предавања у Београду и у наставним одељењима у Новом Пазару, веома добра сарадња са студентима и пуна посвећеност позиву. Њен рад темељи се на модерним

увидима у теоријску мисао у подручју *Књижевности за децу и младе*, затим на проучавању књижевног наслеђа, али и савремених токова светске и српске књижевности. Користећи савремене наставне методе Јелена Панић Мараш подстиче студенте да и сами, својом речју и мишљењем, допринесу да настава *Књижевности за децу и младе* постане квалитетан и плодан стваралачки процес. Разне форме ангажовања студената у наставним и ваннаставним активностима, а не само класична знања, имају удела и у њиховом оцењивању. Консултације и менторски рад Јелена Панић Мараш користи као могућност да унапреди не само знање студената, већ једнако и њихов читалачки сензибилитет и критичко мишљење. Студенти су препознали изразиту ширину и квалитет рада Јелене Панић Мараш па су га оценили високом оценом (4,73). Била је ментор на дипломским и мастер радовима на Учитељском факултету у Београду. Јелена Панић Мараш је и члан за оцену теме докторске дисертације у изради на Филолошком факултету у Београду, одобрене на Универзитету у Београду.

## ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

На основу изнетих података, и увида који из њих произилазе а пре свега полазећи од чињенице да је кандидаткиња испунила све предвиђене услове, **Комисија има част и задовољство да Изборном већу и Декану Учитељског факултета у Београду једногласно предложи да др Јелену Панић Мараш изабере у звање *ванредног професора* за уже научну област *Књижевност,* а за предмет *Књижевност за децу и младе.***

У Београду, 12. јула 2019.

Чланови Комисије:

1. др **Зорана Опачић**, редовни професор Учитељског факултета у Београду на предмету *Књижевност за децу и младе,* председник комисије

2. др **Петар Пијановић**, редовни професор Универзитета у Београду, члан

3. др **Александар Јовановић**, редовни професор Учитељског факултета у Београду на предметима *Увод у проучавање књижевности* и *Српска култура у европском контексту*, члан

4. др **Радивоје Микић**, редовни професор Филолошког факултета у Београду на предмету *Књижевност за децу и младе*, члан

5. др **Јован Делић**, редовни професор Филолошког факултета у Београду на предмету *Српска књижевност 20. века,* дописни члан САНУ, члан